

اختیار

۱۲۹۳

مطبعه و اداره خانه درخان والده دروازه
مخصوصه است

مکتوبی که برای مرجع کازت با اداره داده
شده و طبع نشود بصاحبش رد نخواهد شد
مکتوبی که اجرت پست آن داده نشده
است از جانب اداره قبول نخواهد شد

قیمت سالنامه شش ماهه شش ماهه
شش ماهه چهار مجیدیه سفید
یک نسخه ۴۰ پاره رایج است
اجرت پست سالنامه در داخله و خارج
خارج شش مجیدیه سفید افزوده نخواهد شد
میر از روزهای جمعه و یکشنبه پهنه روزه
طبع و نشر خواهد شد

این کازت از حوادث که ناگهان و از سبب سیاست و پوپتیک و از تجارت و علم و ادب و دیگر منافع عمومی سخن خواهد گفت هر کس که موافق و مخالف باشد
از اعلانی که در ضمن حوادث نوشته شود به سطره غرضش و از اعلانات عادی به سطره غرضش انداخته خواهد شد

امن و امان

دزدان خودمان معول است . میگویم خدا
این امن و امان را از دست ما بگیرد . امن و امان
یعنی آسوده‌گی خاطر و مطمئن بودن خیال و ساکن
بودن دلها است از هر چیزی که باعث ترس و بیم
و موجب خطر و کزنه باشد .

امن و امان اول چیزی است که زنده گانی و تعیش
انسانها را لازم است . نخستین آسانی است که
تمدن و اجتماعات نوع بشر بر روی آن مؤسس
کرده است . بنیاد آبادی جهان بقواعد
امن و امان محکم است . روابط حیات و تکیه
بواسطه امن و امان همیگر بسته است . اگر
امن و امان نباشد شیرازه زندگی انسانی بشیر
از هر باشد . و کار از بسدن و انس و استیاس
بوحشگری و بیابان کردی و هرج و مرج کشد .

امن و امان را در جهان تمدن سه گونه جهان تعلق
هست و سه طور امنیت را لازم است جانی
مالی . ناموسی . درمیان هر جمعیت و گروهی
که این سه گونه امنیت نباشد . آسایش و سعادت
حال آن جمعیت محال و متع است . و اصل این تمدن
و زندگی بجمعیت بجهت حاصل کردن این سه گونه
امنیت است . و بدین جهت است این همه حکومتها
و دولتها ترتیب داده شده . و اسباب محافظت
جان و مال و ناموس مردم را بطوریکه لازم دیده اند
فراهم داشته و میدارند .

محافظت جان را مستحفظین حکومتی و عساکر
ضبطیه و پولیس و قراولان و مانند آنها کاشته
شده اند . و فراهم داشتن اطوار امن و امان
در باره حال و ناموس نیز بواسطه مأمورین و حفاظ
و ضابط و دیوانخانه و محکمه ها در هر ملک و مملکتی
با اختلاف اقتضادات وضع و آداب آن مملکت مرتب
و مقرر گردیده است .

معنای آن اگر درست ملاحظه شود حافظ جله
اینها قانونها و شریعتها است . ولی این سخن را
درست باید فهمید . و حکم آنرا بسیار عده و طرف
اعتنا باید داشت .

قانون و شریعت که بعد از راستی برای محافظت
جان و مال و ناموس مردم گذاشته شده است مقدس
و محترم است . و جله اجزای ملک و مملکت
بمحافظت آن امن و امان را بر راستی حاصل تواند
داشت .

قانون و شریعت یک معنی دارد اگرچه
در اصطلاحات اقوام باطوار مختلفه آنرا مصداقها
قرار دهند . قانون مبنای عدالت است شریعت
محل ورود و صدور احکام عادلانه است . ناموس
اعظم میفرماید . شمار در قصاص حیات هست .
پس قانون قصاص یک واسطه بزرگی برای امنیت
جانی است و از اینجا معلوم است که حافظ امنیت
و آسایش . و اساس امن و امان قواعد عادلانه
و قوانین مستقیمه است . و کرانه اشخاص و افراد که
بی میزان عدالت و بی قاعده و شریعتی بمحافظت
مردم کاشته شود هرگز حصول امن و امان
با وجود خیالات مختلفه آنها متصور نخواهد شد .

راست است حکام و ضابط و مأمورین و دیوانخانه
و محکمه های شرعیه و نظامیه همه وسائط اجراءات
قوانین و شریعتها هستند ولی حاکم حقیقی و حافظ
مال و جان و ناموس اقوام و ملل همانا شریعت
و قوانین است و بس .

اکنون چیزی که در این مقام برای ما فهمیدن آن
بسیار لازم است اینست . که بعد از دانستن لزوم
قانون و شریعت . و فهمیدن اینکه اگر شریعت
و قانون نباشد جان و مال و ناموس نوع بشر
در معرض خطر است . سهل است زنده گانی
و تعیش نیز ممکن نتواند بود . و این قانونها
هم باقتضای حال ملک و اهل و زمان معین و مرتب
شده و کافل سلامت و سعادت ماست . باید فهمید
حفظ قانون و تبعیت بر احکام آن هم تکلیف افراد
و آحاد است . و هم وظیفه هیئت مجموعه آنها است
دولت و حکومتی که اساسا و در درجه اولی واضع
و مؤسس و باحفاظ و اجرا کننده قوانین است
خود نیز زیاده از همه قوانین را باید مقدس دانسته
تخلف از آن را جایز نداند . و همچنین از ارکان سلطنت
و حکومت گرفته تا زارع و پهلور برسد همه رعایت
قانون را باید وظائف اصلی خود دانست . بعلت
اینکه حکم نتیجه قانون که امن و امان و حفظ مال

و جان و ناموس است بطور مساوات در حق همه
آنها جاریست .

اگر امن و امان نباشد نه تعارض و اهل پریشان
و مضطرب و خراب شوند بل هیئت دولت و سلطنت
نیز در جوار خطرهای بزرگ شود . چه بقای دولت
و سلطنت و انتظام حال حکومت بسته بانتظام حال
رعیت است . بل دولت و حکومت بی اهل و رعیت
وجود نتواند داشت .

در این صورت همچنانکه عموم مأمورین و حکام
و ضابط باید از تفصیل احکام قوانین و درجه اهمیت
آنها آگاهی داشته باشند .

نمای اهل و رعایا نیز که امن و امان را لازم دارند
باید از تفصیل احکام قانونها و شریعتها مطلع و آگاه
باشند . تا آنکه بتوانند تخلف از آنها نکنند
و حفظ آنها را نمایند . و در امر محافظت آنها
اتفاق کنند .

لکن این آگاهی که عموم اهل را لازم است آگاهی
قسم ممکن تواند بود ؟ و چگونه این معنی را عموم
مردم توانند فهمید ؟ دانستن آنها قوانین
و احکام را بسته بعلم و سواد و اطلاعات است .
و اکثر اهل مملکت ما از دانش و سواد بهره ندارند
سهل است از هیچ جای دنیا آنها را خبری نیست .

پس باین مقدمات باید از حصول امن و امان بطور
مقصود چشم بیوشیم . و با آنکه راه فهمیدن
قواعد عدل و داد و اطوار و احکام قانونها و اهمیت
محافظت آنها را بهیئت اجتماعی بدست بیآوریم .

قسم اول را گویا اختیار توانیم کرد . و ناچاریم
از آنکه شوقی را قبول کرده و راه کار را بدست
بیآوریم . در این حال از روی تحقیق اعتقاد داریم
داشت که راه این کار بجز وسعت دادن در دایره
علم و دانش . و بنا کردن مکتبها و مدرسه ها
و واداشتن عموم اهالی تحصیل اطلاعات و باز شدن
چشمها و گوشها برای دیدن و شنیدن آنچه در اطراف
جهان هست . و بدست آوردن اسباب ترقیات
در مدارج کمال و تفرعات این مطلب . و طلب کردن

علم اگرچه در اقصای بلاد مشرق و مغرب بدرست
دیگر این دنیا که امر یک است بوده باشد .

و طلب کنید علم را اگرچه در چین باشد .

(خبرهای تلگرافی)

(آریش - مجارستان)

وین ۱۴ مارس

سنداد روم ابلی ۲۱ فلورین ۸۵ سانیتم

لبرای فرانسه ۰۹ ۰۲۶

لبرای عثمانی ۱۰ ۰۴۳

بجز از سنداد تاسیونال بانک فیات اسهام دیگر
تزل دارد . سنداد و آهمن روم ابلی زیاد تزل
نمود .

زارا ۱۴ مارس

در مجلس شورای ملت ولایت اعضا اظهار کردند
که تارخیس حامیان آزادی آمده و در مجلس کیفیت
ارتکاب و رشوت گرفتن را که از فقره امتیازات
راههای آهن گرفته شده است بیان نکنند اقدام
بصحت و مذاکرات نخواهیم کرد . رئیس شوری
در جواب این سخن نتوانست چیزی بگوید و ناچار
شد از مجلس بیرون برود .

(فرانسه)

پاریس ۱۴ مارس

اسهام عمومی ۱۷ فروش ۲۵ سانیتم

سنداد روم ابلی ۴۷ فرانک ۰۰

مسبو (کروی) برای ریاست مجلس سناتو و مسبو
(دودیکره پاسکیه) برای ریاست مجلس تنظیمات
انتخاب و معین کرده شدند .

(بوردیا تو)

(فرانسه)

پاریس ۱۴ مارس

بیاننامه که حکومت متشکر گرد حیات از جمهوری
می نماید . و بامورین سپارش می کند باینکه حال
اکنونی حکومت را مراقبت کنند و اطاعت و انقیاد
نمایند .

اتریش - مجارستان
وین ۱۴ مارس

در بورس در خصوص بانک (فردی موبله)
بعضی سخنهای گفته شد که گویا در شعبه بانک مذکور
که در شهر (بون) دارد بعضی بی قاعده کیها
شده است . و به همین سبب سندات اسهام بانک
مذکور متزلزل نموده است . اداره بانک مذکور
این سخن را باطل و رفع و یقین تکذیب می نماید (۱)
(روزها)

اخبار داخلی

توجهات

متصرفی سنجاق لازستان بسماعادآب توفیق یک
افندی متصرف سابق اوره .

متصرفی سنجاق بهکس بعزت مآب سری افندی
مکتوبی سابق ولایت طسونه احاله و توجه شده
است .

باش کاتبی نظارت جلله عدلیه بسماعادآب مظهر
یک افندی مکتوبی سابق معارف احاله و توجه
فرموده شده است .

مکتوبی نظارت جلله معارف بسماعت مآب حالت
یک افندی باش کاتب اسبق عدلیه .

جناب سعادتمآب حالت یک افندی بشاب کاتبی برای
مأموریت مذکوره انتخاب شده اند . بمناسبت
اهلیت و بناقی که دارند توان گفت این مأموریت
ایشان مصداق (اعط القوس بارها) شده است
بدین جهت جناب ایشان را تبریک نموده و عرض
محبت خود را و طبقه محظوظیت مخصوصه خود
می دانیم .

جناب دولتمآب شفیق پاشا والی سابق ارضروم
روزشنبه گذشته باسلامبول وارد شده اند .

بیشتر در اوراق اخبار نوشته شده بود که جنرال
از روسیه بمصر آمده و بمساکر مصریه ترتیب
و تنظیم خواهد داد .

(الجواب) این خبر را تکذیب میکند و مینویسد
که جنرال مومی الیه محض بجهت سیاحت بمصر
رفته است .

(الجواب) از بصیرت نقل میکند که تا کنون
غیر از عساکر نظامیه بقدر دو بیست و هفتاد هزار
نفر عساکر ردیفه و احتیاطیه بهر سگ قشون دولتی
فرستاده شده و شانزده جنگ در میان واقع شده است
سوی زد و خورد های اتفاقی مختصر .

(۱) چون خط تلگراف والو نا بریده شده است
تلگرافهای اروپا که بواسطه خط مذکور می آمد
هنوز نرسیده است .

(در قرقه زد و خورد حرفی نیست و گویا همین قدرها
باشد لکن در تعداد قشون و مقداری که ذکر شد
جای شبهه تواند بود بعلم اینکه مأخذ سخن معلوم
نیست)

(استابول) می نویسد

یک منجم مشهور در اسلامبول استخراج کرده است
که در چترار حیدر پاشا نزدیک بیستم که در آنجا
است دقیقه در زمین هست و به همین ملاحظه
یک یک باقی ضابطه از جانب حکومت کاشته شده
است که محل مذکور را بکنند . و تا کنون که
قدری کار کرده اند چیزی معلوم نشده است ولی
هنوز امیدواری باقی بوده است .

در کارت صبح دیده شد اینوزهاکاری بزبان رومی
بنام پرویا (یعنی صباح) در اسلامبول طبع
و منتشر خواهد کردید .

دوشب پیش از این در یک اوغلی در کوچه خندق
بخانه رو بروی اداره کازت لاری دزد قشره و بقدر
شصت ایرا اموال و اشیا را بسرقت برده است .

(منبوس) که کازت مزاح و مضحکات است و بزبان
رومی چاپ می شود در باره مسبو کور کیدی طیب
بعضی سخنان ناشایست نوشته بده است . طیب
مومی الیه مدعی شده صاحب کازت مذکور را
بجمله دعوت کرده اند . در محکمه بدایت
یک اوغلی رسیدی بدعوا شده و در حق صاحب
کازت بیایزده روز حبس و دادن پنجاه لیرای عثمانی
جزای نقدی یعنی جریمه قانونی حکم کرده شده است
ولی مدعی علیه متقاعد نشده دعوا را استیفاء
خواسته است .

از جانب حکومت سنی معرفت نظارت جلله
معارف قرارداد شده است که (کوشک جینی)
را که در داخل سرای توپ قابو است بزرگ کرده
و آنجا را یک اتاقک خانه عمومی مانند موزه خانهای
فرنگستان بسازند . و مصارف تعمیر آنجا مقرر شده
و در اینروزها اقدام بکار خواهد شد .

در این موزه خانه آنچه آثار قدیم و چیزهای انبیکه
در خزانه عامره و آتبارهای دولتی هست و آنچه بعد
از این پیدا خواهد شد گذاشته میشود .

برای این موزه خانه هیئت اداره مقرر خواهد کردید
که عبارت از یک مدیر و چند نفر کاتب و غیره باشد .

خاجیک نام ماهی کبر ساکن اسکندار چند روز
پیش در کنار دریا یک عدد اویس (۲) پیدا
کرده است و آنرا بخانه اش آورده و بطبع اینکه

(۲) اویس از کوله های توپ کروب است که
باروت در میان کوله گذاشته می شود .

آن کوله از سرب است روی آتش گذاشته است که
کداخته شود . در آن بین باروت آتش گرفته
اویس ترکیه و خاجیک بیچاره را از چند جا زخمی
نموده است برای معالجه جراحی از مرخصخانه
عسکری بسر او گذاشته اند . ولی میگویند زخمهای
او زیاده بوده است و مشکل علاج پذیر بشود .

چند روز پیش در مقری کوی کریکور نام حال یک خانه
حل و نقل اشیا میکرده است . در خانه حال
مذکور را بقتل رسانیده اند و ضابطه از کیفیت
کشتن خبر دار شده و رفیق او را بیک نفر تو کرخانه
مذکور گرفته و نگاه داشته اند که این قهره را تحقیق
و قاتل و سبب قتل را معلوم نمایند .

کتابیکه در قرقه قل دوخواهر از خانواده کامالیک
منتهم بودند همرا مرخص کرده اند . بجز خاجی
واسیل نام و یکجی (یعنی باسیان محله) که بجهت
زیادتر منتهم بودن آنها هنوز در حبس میباشند .

(لوانت)

(الکابنه اوکسور کرجا توغ) از روی نوشته
را کوزه می نویسد . جنرال (رودیج) نکالینی
را که بسر کرده های شورش در خصوص ترک سلاح
و برکتی بخانه های خود شان داشت بیان کرده
سر کرده ها جواب دادند که ما این تکلیف را قبول
می کنیم مشروط بر اینکه دولت علیه عثمانیه چهل
فوج قشون خود را که در هر کسک دارد پس
بکند و یا اینکه قرار بدهند ماهها با بزرگان و صاحبان
املاک خود دمان ملاقات کرده قرار بعض کارهای
رعیتی و غیره را بدهیم . و با اینکه دولت اتریش
و بلادولت دیگر قشونی در داخله بوسنه و هر سگ
داشته باشد که نظارت کند باجرآت اصلاحات
و عفو و امانی که بمساکر و عده شده است . بارون
(رودیج) جواب داد هیچکدام از اینها پذیرفته
نخواهد شد . دولت اتریش شرائط کمال بی طرفی
را مرعی خواهد داشت . و حدود خود را محکم
و حفظ خواهد نمود . و بعد از آخر ماه مارس
هم اعانه که بفراریان از جانب دولت مشارالیه داده
می شد مقطوع و موقوف خواهد کردید . ولی
می توانم به پنج شرط امنیت بدهم و شما بخانه های
خودتان بر گردید .

یکی اینکه جزا و موأخذ در حق شماها بعمل نیامده
و مظهر عفو عمومی بشوید .
تا بیا تعهد اینکه روسا و بزرگان از اهل اسلام
باشما بخوبی رفتار کرده حرکت بدی درباره شما
بعمل نیاورند .
ثالثا تاسدی نفته و جیره شما از جانب حکومت
داده شود .
رابعا خاتهای شماها که بجهت این اختلال خراب شده
است تعمیر شده و لوازم تعبش و مبلغی که بتوانید
بآن زراعت نمایند از جانب دولت مرحت شود .

یکی اینکه جزا و موأخذ در حق شماها بعمل نیامده
و مظهر عفو عمومی بشوید .

تا بیا تعهد اینکه روسا و بزرگان از اهل اسلام
باشما بخوبی رفتار کرده حرکت بدی درباره شما
بعمل نیاورند .

ثالثا تاسدی نفته و جیره شما از جانب حکومت
داده شود .

رابعا خاتهای شماها که بجهت این اختلال خراب شده
است تعمیر شده و لوازم تعبش و مبلغی که بتوانید
بآن زراعت نمایند از جانب دولت مرحت شود .

خاصا تاسدت دوسال از مالیات و توجه و بدل
عسکری و غیره معاف و مرفوع اقام بوده باشند .

قرض دولتهایی که در روی زمین هستند از روزی که
باین کار شروع شده است روز بروز زیادتر می شود .
و امروز اگر تمامی مسکوکات و وجوه نقدی و طلا
و نقره موجودی در دست مردم را جمع کنند بقدر
نصف قرض دولتها تواند شد .

قرض همة دولتها در سال ۱۷۱۵ میلادی (۷)
میلیار (۱) و بانصد ملیون فرانک بوده است
(که تخمینا یک هزار و بانصد کرو تومن پول ایران
باشد) در مدت صد سال یعنی در سال ۱۸۱۵ زیاده
بر بیست و پنج ملیار فرانک بوده و در سال گذشته که
۱۸۷۵ بود تنها قرض دولت انگلیس (۱۹)
میلیار و ۳۷۵ ملیون فرانک بوده است و الحال مجموع
قرضهای دول اروپا به ۶۰ ملیار و ۳۱۶ ملیون
رسیده و ازین مقدار (۲۰) ملیار و ۸۰۰ ملیون
فرانک تنها قرض دولت فرانسه است . امریکایی
جنوبی و شمالی (۱۸) ملیار و ۳۷۱ ملیون و کسری
قرض دارد . چین باضمتمام زاپون (۳) ملیار
۲۸۵ ملیون و کسری . اوسترا لیا یعنی جزایر بحر
محیط (۱) ملیار و ۲۱۶ ملیون و کسری .
آفریقای یک ملیون و ۸۸۴ ملیون و کسری
قرض دارد .

و تمامی قرضهایی که دولتهای روی زمین دارند بقدر
(۱۱۴) ملیار و چهار صد و چهل و هفت ملیون
و دو بیست و بیست و پنج هزار فرانک می شود

اکسپوزیسیون (یعنی نمایشگاه عمومی امتعه)
شهر فیلادلفی که در امریک در ماه سیم بهار آینده
کشوده خواهد شد دولت فلنک کتابهای بسیار
و نقشها و صورتها با آنجا خواهد فرستاد تا حال
بقدر (۱۸۰۰) جلد در شهر استزدام بجهت
این کار حاضر کرده اند کتب مذکوره حاوی علوم
حکمت طبیعی و طب و تربیت و غیر آنها است و غیر
از آنها سیصد و پنجاه کازت و روزنامه و دو بیست
وسی و هفت رساله که آنها هم مانند کازت در هر چند
روز و ماه نمره بمره بمالک فلنک چاپ می شود و موازی
یکصد و چهل و هفت رساله و صورتهای بزرگ
و کوچک که نقاشان مشهور فلنک کشیده اند برای
اکسپوزیسیون مذکور خواهند فرستاد .

در اکسپوزیسیون شهر فیلادلفی امریک اعضای
انده که کدام یک از آنها
بلافاصله و بدون آراء
بیشتر طی مسافت تواند
هر کدام از آنها را
کیلاس نقره که قیمت
باشد بگیرد .

(۱) ملیار هزار ملیون است یعنی دوهزار کرو که
ملیون دو کرو است و هر فرانکی یک فران و کم
و زیاد میشود .

جمعیت مذکور دعوت
ماسونی که در اطراف
مجلس بزرگ شرق
نکرده اند بعلم اینکه
در شهر (نیو اورلیان)
قاعده های مقرر شده
و شرق کبر فرانسه آن
حال آنکه بقاعده
نمایند .

در امریک در شهر
نام مؤلف وفات کرده
مشهور به بوستون
خود بجز از کتاب و
دیگر شوق و میلی
او که پس از وی نوش
موجود و پانزده هزار
از آنها نه هزار نصوص
و تمامی کازتها و روزنامه
تا روز وفات خود هم
و بانصد جلد از سیم
هندوی سکته آمریک
نیز در کتابخانه مذکور

در انگلستان بجهت
از سمت انگلستان
انگلستان و اوری
(یعنی خلیج) مانس
و عبور کرد . و مع
مسافرت و بارها از
بیاورده میشد از میان

و پور مذکور بصواب
ساخته شده و از تجرب
طول این و پور شصت
قدیمی یک مژو بزرگ
دو بیست و بیست و
مذکور را سماشین
مر بوط نیست و بد
بجهت آن لازم می باشد
بقدر پنج کرو فرانک

در لندن دو کس باهم
انده که کدام یک از آنها
بلافاصله و بدون آراء
بیشتر طی مسافت تواند
هر کدام از آنها را
کیلاس نقره که قیمت
باشد بگیرد .

موافق تحقیقات جدید
مقدار اهالی مالک را

جمعیت مذکور دعوت نامها تمامی انجمنهای فرانک ماسونی که در اطراف دنیا است فرستاده اند ولی مجلس بزرگ شرق کبر فرانسه در این باب اظهار نکرده اند بعلت اینکه میگویند انجمن فرانک ماسونی در شهر (نیو اورلیان) که در امریکاست برخلاف قاعده های مقرر خودشان ترتیب داده شده است و شرق کبر فرانسه آنرا قبول و تصدیق نموده است . حال آنکه بقاعده خود شان نمی بایست تصدیق نمایند .

در امریک در شهر (بوستون) (ساموئل درک) نام مؤلف وفات کرده است . این مؤلف تاریخ مشهور به بوستون را نوشته و در مدت زندگانی خود بیش از کتاب و اوراق اخبار و مانند آنها به چیز دیگر شوق و میلی نداشته است . در کتابخانه او که پس از وی نوشته اند . بقدری هزار کتاب موجود و پانزده هزار از آنها مجلد بوده است و غیر از آنها نه هزار تصویرها و نقشه ها بوده است . و تمامی کارتها و روزنامه های که در امریک چاپ می شود تا روز وفات خود همراهم بر نه داشته است . و پانصد جلد از سیاحتنامه های که در حق طایفه هندوی سکته امریک نوشته شده بوده است نیز در کتابخانه مذکور موجود بوده است .

در انگلستان بجهت حل و نقل قطارهای راه آهن از سمت انگلستان بخلاف فرانسه و از فرانسه بخاک انگلستان واپوری ساخته اند که این واپور در قنال (یعنی خلیج) مانس کار کرده اسباب آسانی مرور و عبور گردد . و معطلی که بجهت دخول و خروج مسافری و بارها از واپورها بقطارها و از قطارها واپورها میشد از میان برداشته بشود .

واپور مذکور بصوالید (اجرتون) نام مهندس ساخته شده و از تجربه و امتحان گذشته است . طول این واپور شصت و دو قدم است (که هر سه قدمی یک متر و یک دوازده درع طهران است) و عرض آن دو و نیم و پست و هشت قدم است . واپور مذکور سه ماشین حرکت میدهد که اینها هم دیگر هر یو نیست و بدین جهت سکان و خله چوب بجهت آن لازم نمی باشد . خرج ساختن واپور مذکور بقدر پنج کرور فرانک ملاحظه شده .

در لندن دو کس باهم دیگر بحث کرده و شرط بسته اند که کدام یک از آنها مدت چهل و هشت ساعت بلافاصله و بدون آرام گرفتن دویده و کدام یک بیشتر می تواند صاف تواند کرد . و قرار داده اند هر کدام از آنها قانع نشود از آن دیگری یک عدد کیلاس نقره که قیمت آن پنجاه لیرای انگلیس بوده باشد بپذیرد .

موافق تحقیقات جدید که در چند ماه پیش کرده اند مقدار اهالی ممالک راپون می و سه ملیون و سیصد

هزار و شصت و هشتاد و پنج نفر بوده است . و این حساب ملاحظه کرده اند که در مدت سه سال نفوس موجوده در ممالک راپون را بقدر یکصد و هشتاد و نه هزار و سیصد و پنجاه نفر افزوده شده است .

علیا حضرت ملکه انگلیس در ماه آوریل فریخی که ماه نیسان رومی است بسمت ممالک المان خواهند رفت . و بجهت این سیاحت دوعدد واکون (عرابه است که در خطهای راههای آهن کار میکند) می سازند این واکونها بسیار ظریف و مزین خواهد بود . خرج ساختن آنها را در یکصد هزار فرانک یعنی ده هزار تومان پول ایران تخمین کرده اند . این واکونها را در شهر (شربورخ) کدکنار لندر که در خاک فرانسه واقع است آماده خواهند کرد . و علیا حضرت مشارالیه با واپور یا بخار فته و از آنجا به راه سوار خواهند کرد .

روزنامه های المان اسلامی فابریکها و کارخانجات را که بدوات المان مالیات و رسم میدهند در ضمن نسخه ها میبندند . از آنجمله نوشته اند .

مسیو (کرپ) مخترع توپهای طرزان مشهور (بکرپ) سالی یکصد و سی و دو هزار و هشتاد و پنجاه فرانک رسوم بدولت مشارالیه می دهد . و از این قرار معلوم می شود منفعت سالانه فابریک مذکور پنج ملیون و دو و نیم و پنجاه هزار فرانک میباشد که بر این ایران یک کرور و سی و پنج هزار تومان بوده باشد .

در بلژیک در حق (کواد شمید) نام رستار (صاحب مهمانخانه آشپزی) که در شهر آنور بوده است بجهت یک منازعه که کرده بودند حکم کرده شده بود که مدت چهار ماه حبس بشود و این عریضه او در هنگامی بود است که جناب کونت شامبور (۳) در سنه ۱۸۷۳ بشهر آنور آمده بودند این حکم را که در حق او شده بوده است . علیحضرت قران بلژیک به یکصد فرانک جریمه قانونی قرار میدهند . و از جنس او صرف نظر می شود . لکن پیش از آنکه این وجه را بکسب بدهد دختری برای علیحضرت قران متولد شده و این مناسبت منتهین بولایت عفو شده (کولد شمید) هم در آن ضمن میبایست بخشیده شود . مع ذلک حکومت بخلافه اینکه قرار جزا پیش از ولادت دختر قران بوده است . مبلغ من پور را باز از او طلب

(۳) رئیس خانواده پوربون که یکی از پادشاهان فرانسه بوده است آخرین پادشاه از آن خانواده لوی فلیپ است که پیش از لویی ناپلیان سیم حکمران ممالک فرانسه بودی و در سال ۱۸۴۸ از سلطنت خلع شده و بانگلستان رفت و در ۱۸۵۰ در آنجا وفات کرد .

نموده و او اطاعت نکرده دوباره از جانب حکومت گرفتار شده محبوس گردید . و کولد شمید مذکور در این باب از وزیر مالیه و وزیر عدلیه شکایت کرد و کار بحکمته بدایت محول گردید . در محکمه من پور رسیدگی بدعوا شده و قرار دادند که علاوه بر اینکه نباید متعرض باو شد باید حکومت از عهده پانصد فرانک خسارت و مصارف او برآید . ولی کولد شمید که محبوس شده بود راضی نشده و ده هزار فرانک ضرر خود را بخواست . لهذا دوباره حکمرا استیناف خواست و قرار شد در محکمه بالاتر بحاکمه او با حکومت برسد .

روزنامه صباح تفصیلی در خصوص نفوس و سکر مالیات ایران نوشته . ولی مأخذ آنرا معین نموده است . همه آنچه نوشته شده است دور از حقیقت است . اینها بعضی تخمینها است که یک نفر انگلیس یا دیگری باستغانت و بعضی حسابها کرده و مینویسند .

قشون نظامی پیاده و سواره ایران پنجاه سهل است که از یکصد و پنجاه هزار نیز زیاده تر است و در هنگام لزوم چه قدر قشون می تواند جمع بکند آرام لزوم میداند . و از اینقرار نه مالیات را درست نوشته است . و نه مالیات و ویرکوی فوق العاده موفقی در ایران هست .

قره که خدایا و انتخاب کدخدای و مصارف آنها هم نه آنچنان است که نوشته شده است . آن کدخدایا مأمور دولت نیستند . بلکه وکیل ملت هستند و محال است آنها هم مختلف است . اگر چنانچه خودشان صاحب بضاعت و استطاعت باشند و غالباً این طور هستند در حق اهالی و رعایا اعانه کنند . و در خانه آنها باز است و هر گونه وارد و صادر از غرب و یومی باید می پذیرند و رعایت و حرمت کنند . و اگر کمترین ندارد در بعض جاها باقتضای حال قراری برای اداره او و مصارف اطاق مهمانخانه او در میان خودشان میدهند . این کدخدایا را پیش سفید گویند که در نزد اهالی دهات و قریه ها محترم و مسموع الکلمه اند . حکومت و مأمورین حکومت نیز رعایت آنها را لازم میدانند بعلت اینکه در دردهای کدخدایا هر چه امر کند عموم رعیت اطاعت او را نمایند . و هر گونه مطالب که رعیت داشته باشد کدخدایا واسطه اظهار آن بحکومت می شوند . این کدخدایا در دردهای باقتضای بزرگی ده و زیادی جمعیت متعدد نیز میتوانند بود .

کدخدایا در میان خودشان مجلسها دارند که مردمان پیر و سالخورده و کار آشنا باختلاف اوقات در آن مجمع نشسته از امور رعیتی و مالیاتی و توجیهات دیوانی که بخودشان متعلق است سخن گفته و قرار میدهند .

مالیات ایران خیلی زیاده تر از سه ملیون تومان است

و مصارف نیز بهمان نسبت است . ولی فهمیدند این مطلب بواسطه اوراق اخبار مشکل است . اگر وضع جمع بندی و نتیجه بندی و تسعیر چندی یعنی کدخدای و مأمور آنها که در چندین سال یکبار میشود و داخل این حسابها نیست و تیولان و واهب و معاشات که حواله دهات میشود و بعد از آن بطور کورال میگیرند . بتفصیل معلوم بشود . آن وقت خواهیم دید که ایران پانزده ملیون پیشتر مالیات و مصارف دارد ولی امروز اگر بعضی نقصانها و معایب را که در استیفای کورالها هست و سخت گیریهای کادربا تیول دارند رفع بشود روی هم رفته وضع ایران بهترین وضع رعیت داریست و الان هم رعایا و سکنه دهات ایران دوتند هستند و بی بضاعت نیستند . و جای خراب و رعیت بی چیز هم در ایران بسیار کم است خصوصاً که بالذات اهل ایران کارکن و غیره هستند .

والیه در اینها از جانب دولت منصوبند در ضمن اینها بعضی مرکزهای حکومت جز و هم موجود است . مثلاً تبریز یک ایالت است که والی آنجا حضرت اشرف والا ولیعهد است و ولایتهای کوچک برای آن هست که در آنجاها هم بعضی شاهزاده ها بعنوان حکمرانی هستند . مانند خوی واری و اردبیل و از آنها گذشته حاکم نشینهای کوچک هست که آنها هم مانند سنجاقهای ممالک عثمانیه است . در آنها نیز حاکمها و نایب الحکومه ها می نشینند که نام آنها را در اصطلاح اینجاها متصرف گذاشته اند . در محالها که در اینجا (قضا) گویند نایبها مأمور هستند آنها هم بجای قائم مقامها است .

پیشتر نوشته بودیم جنرال (بلکناب) وزیر جنگ دولت امریک متهم شده بود که رشوت گرفته و مأموریت داده است . اخبار نویس (تاس) در امریک در این خصوص به تاس نوشته است که جنرال بلکناب تا کنون سه زن گرفته است . زن دومی در سال ۱۸۷۰ وفات کرد پس از آن خواهر زن خود را تزویج کرد . این دو خواهر مناسبی بمسیو (مارش) نام داشته اند که ایشان خوبی کرده بوده است . و باین جهت مادم بلکناب از جنرال خواهش کرده بوده است مأموریتی بمسیو مارش داده شود . ولی مأموریتی که جنرال خواست به مارش بدهد جای مسیو اوانس بود مسیو اوانس که اینا قهید قرار داد سال دوازده هزار (دلار) که تخمیناً هر یکی پنج قران و نیم ایران است بمسیو مارش بدهد و او از این مأموریت دست بکشد . مسیو مارش قبول کرد و این مبلغ در میان مسیو مارش و زن جنرال مشارالیه قسمت میشود .

استاد اجنرال از این مقوله و قرار داد خبردار نبوده است . ولی بعد خبردار شده . و مسیو مارش هم چند بار بجنرال و وزیر جنگ پول داده بوده است . میگویند وزیر جنگ مومی اینه آنچه قهید کرده اند بقدر بیست مأموریت و منصب بهمن طور هاف و خنه بوده است .

رجیه و بدل بوده باشد .

نندگان روزی که یادتری شود . نقدی و طلا مع کنند بقدر

بلادی (۷) شده است مان پول ایران ۱۸۱۵ زیاده سال گذشته که س (۱۹) و الحال مجموع ۳۱۶ ملیون ۸۰۰ ملیون امریکایی ملیون و کسری (۳) ملیار یعنی جزا بر بحر و کسری و کسری

ن دارند بقدر و هفت ملیون بات می شود

لومی (امتعه) سیم بهار آینده تنهای بسیار مستند تا حال ستردام بجهت حاوی علوم است و غیره و دو بیست زن در هر چند شود و مواری و تنهای بزرگ سیده اند برای ساند .

مر یک اعضای کنان آزادی (معروفند مجلس ماه مه فرنی که کردید :

دو هزار کرور که یک قران و کم

از مقاله کیمیای زراعت

بادهای ابرهای باران دار را در فضا میراند و مانند ظرفهای آب پاشی با شیشه یا بناروی کوزه زمین را گردانیده و زمین را آب پاشی میکند و قوه آب پاشی آنرا ظاهر میسازد.

باران و بر فضا و تکرکها از ابرها ریخته و باعث جریان نهرها و رودخانهها و سیلها شوند. آب این رودخانهها و سیلها از مجراهای مختلف بدریاها ریخته شود. یعنی بطوریکه گفته شد بخارات مانده که از تأثیر آفتاب ابرها شده و در هوای نسبی گردش نموده و ابر گردیده روی زمین را آبیاری نموده و بعد از آن رودخانهها و نهرها شده باز بدریا میریزند پس همچنانکه هوای نسبی غزن مسامی کازها و جوهرها است دریاها نیز غزن جلوه آنها است.

نهرها و منبعها و چشمهها و آبهای بزرگ و کوچک که بطور دوام جاری میشوند همه آنها از دریا حاصل شده و باز بدریا متصل می شوند.

آبهایی که بخوریم و ماء اشجار که در نباتات هست و سیالها و قطره های عرقهایی که از پشتهای ماه در تابستان میزد و مانند اینها همه از دریا آمده و باز سوی دریا خواهند رفت. یک قطره آب هر قدر کوچک و خفیه باشد مبادا بخال برسد که ضایع و تلف میشود. اگر یک خشک یک قطره آب را بکشد آفتاب باز آن آری را از آن یک باستقراغ جذب میکند و بجای آن که رقیق آن هستند میرود. یعنی آری بجوهرها برده بخارات ملحق میسازد. این کار منحصراً بقطره ها نیست و همان حکمی که درباره آنها هست یعنی در حق زغال و تمامی اشیا همین حکم جاریست. در عالم جمادات هیچ چیزی ضایع و منعدم نکرد و یک چشم ناظر و حافظی هست که کره زمین را تماماً حفظ میکند و یک ذره غبار را نمیکارد تلف بشود. و همانطوریکه متکفل محافظت زمین و اجزای زمین است یعنی متکفل محافظت آفتاب است که چند کرور از کره زمین بزرگتر میباشد. و همانطوریکه به کره زمین نظارت متناهی آفتاب را نیز نظارت میکند.

حال آنکه بعضی خطوط را در آنجا که اگر همه آنها و منابع نهرها از دریاها است. آبهای دریا که تلخ است پس چگونه شده است که آبهای دیگر شیرین و کوارا است؟

این مطلب واضح است. چنانکه اگر آب شور نمکداری را در توی دیک بجو شایم بخاریکه از جوشیدن آب حاصل می شود بوجهی اثرشوری در آن نباشد. و هرگاه قطراتی را که از آن بخار در اطراف در دیک جمع شده است بچشم خواهیم دید اثری از نمک در آن موجود نیست. این هم بجهت این است که نمک میان بخار نتواند رفت. چون این آب را زیاد بجوشانیم اجزای خالص آب به ثبات بخار نصیب و تقاطع می شود و نمک نیز در ته دیک خشک و متالی می ماند.

(باز هست)

بورس

غلطه	مارت رومی	غروش	بار
اسهام عمومی	۱۹	۱۰	
استراض	۱۸۶۳	۱۱۴	
	۱۸۶۵	۱۱۶	
	۱۸۶۹	۱۰۵	
	۱۸۷۲	۰۳۲	
	۱۸۷۳	۱۰۳	
فرانک	۴۷	۷۵	سائیم
سوسنه جزال	۰۳	۰۰	
شرکت عثمانیه	۰۲	۲۰	
اعتبار عمومی	۰۳	۰۰	
تراموای	۱	۳۵	

کیال
لندن ۳ ماهه بهر لیرای انگلیس ۱۱۱
باریس فرانک ۲۲ سائیم ۵۰

فیات مسکوکات لیرای عثمانی
از قرار صد غروش

غروش	بار
۱۱۱	۱۲
۰۸۸	۲۳
۰۹۰	۱۰
۰۵۱	۳۰
۱۶	۳۵
۱۴	۱۸
۱۰۲	۳۰
۱۰۵	۱۵
۱۰۶	۲۰
۱۳۸	۲۰

طاهر

اعلانات

(خرابات)

مشتمل باقواع قصاید و ترکیات و ترجعات و تسدسات و قطعات و رباعیات و غزلیات و ابیات در چهار زبان یعنی ترکی و عجمی و فارسی و عربی که کزیده ادبی روم و شاعر مشهور و معلوم جناب ضیاء افندی از آثار و جمع و اسلاف و معاصرین انتخاب در سه جلد درج کرده بود در دکان حاجی حسن افندی در چارسوی صحافان و در دکان حاجی حسن افندی کوفروش دریاچه قیوسی هر جلدی به قیمت معین فروش میشود.

مسبوم دیوسفوریدس نام طبیب در بالای اوزون چارسو در نزدیکی خان اکنه جی در اجزاخانه ارکول نومه (۳۲۲) روزهای شنبه و چهارشنبه

از ساعت پنج الی هفت برای مداوی و معالجه باخوشهائی که رجوع کنند حاضر است و مجاناً آنها را قبول خواهد کرد.

طیب مومی الیه متعهد می شود. که همه اقسام ناخوشی بواسطه بیهوشی و بیداری و مداوی حکیمانه معالجه نماید. و همچنین در ناخوشی معده نیز مهارت تمام خود را ابراز خواهد کرد. و بجهت مرضهای مزبور حبی اختراع و ترتیب کرده است. که محل فروش آنها اجزاخانه مذکور فوق است. و دستور العمل استعمال جبهه در ورقه مخصوصه چاپ شده در جوف قوطیهای آنهاست. قیمت یک قوطی نیم مجیدیه است. در هر کدام از آن ورقهها و قوطیها امضای طبیب مومی الیه نباشد ساخته و قلب است بهمین جهت دقت لازم دارد.

مرثیه دوازده بند جناب سعادت ماب کاظم پاشا میرلوا از اعضای دارشورای عسکری که بجهت تعزیه داران خامس آل عبا شهید کر بلا روحی له القدا و غلبه الصیه و اننا اثری است نوین و واسطه ایست برای تجدید آیین آهوانین با تمام قصیده غرای مدحیه در حق حضرت شاه ولایت انشاء فرموده اند اینوزها طبع شده و در دکان جلیل افندی در چنبرک طاش و حاجی حسن افندی دریاچه قیوسی فروخته می شود.

محل فروش اختر

دکان جلیل افندی کتاب فروش در چنبرک طاش. دکان حاجی حسن افندی کتاب فروش در یاچه قیوسی. دکان تنبا کوفروش در افسرای نزدیک پل طولومه. مغازه کتاب فروشی بزرگ در زمر مسافر خانه عسکری. در دکان جای فروشی دم در خان والده.

کتاب مستطاب

(میزان الموازین فی امر الدین)

که در چند سال پیش از جانب یکی از ائمه اربعین سفارت سنی ایران. در خصوص محاکمه ادیان مختلفه ورد بر رساله میزان الحق نام پروتستانی تألیف. و در مطبعه عامره طبع شده است. در مغازه کتاب فروشی در تحت مسافر خانه عسکری در یک مجیدیه سفید فروش میشود.

(مخاطره ای اورمان)

یا خود

(فالبرجید و نری)

نام رساله تیار و زبان ترکی از جانب ملزوم آن اغوب

افندی ماطلوسین طبع شده در بارقه سربل و جاهای دیگر فروخته می شود. رساله مذکوره در نهایت سلامت و شایان مطالعه نوشته شده. مرقی اخلاق و احوال انسانها تواند بود.

رساله بارقه ظفر دائر بفتح اسلامبول. لیداً با آثار و صاف که اثر خامه یکی از ادیب مشهور است در دکان هر کتاب فروش از قرار سه غروش فروش میشود.

یک باب خانه در اسکدار در محله خوالدین در فاقی فاطمی در غره ۱۶ فروش خواهد شد خانه مذکور در حرم و سلامتی چهارده اطاق و یک طویل و چهار چاه آب یکی شیرین و سه دیگر تلخ و بقدر هزار و هفتصد زرع زمین بنا و بقیه دارد هر کس طالب باشد بمطبعه اختر مراجعت نماید.

هر گونه کتب و رسائل و اوراق چه بلتوغراف و چه به بلتوغراف یعنی با سب و جانی سبکی و حروفی در مطبعه (اختر) در کمال خوبی و امتیاز طبع و قیمت و بهای مناسب و بطور مطلوب و موافق سلیقه تمام کرده میشود و همچنین هر گونه اوراق و اشعار و رنگهای مختلف و خطوط متنوعه و نیز رسمهای کرا و ی و قرون و کازت و زیت فارسی و ترکی و فرانسوی و دفاتر تجارت و هر نوع اوراق رسمیه که از جانب ادارهای رسمی و دولتی امر و سپارش داده شود در نهایت امتیاز و خوبی طبع شده و باعث خشنودی خواهشمندان سپارشی می گردد و از هر جهت خواهد گردید. و سبکهای لیتوغراف همه جور بزرگ و کوچک به قیمت مناسب و بجهت فروش در اداره مطبعه موجود است.

کتاب گلستان افصح الشعر اشخ سعدی شیرازی رحمه الله علیه رجه واسعه کنای است که در تمامی مشرق زمین در نزد عموم اهل لسان و اصحاب ذوق و فهم مسلم و قبول است و سزاوار بود که همچنان نسخه مطبوعه طبع بطور بسیار خوب و طرز مرغوب با سبب شده یاد کاری برای طالبان آن باشد و مدتی بود که این معنی در نظر بود ولی اسباب این مقصود حاضر نبود تا آنکه ده سال گذشته از اتفاقات حسنه عالیجناب مرزا آقا الملقب بصاحب قلم که از مشاهیر خطاطان ایران است بدر سعادت تشریف آورده و بحسب خواهش دوستان قبول نمودند که نسخه مذکوره را بنویسند لهذا نسخه مذکوره در کمال نفاست و خوبی با سبب شده بود و چون مقصود اصلی خدمتی بمعارف بود بعد از فروخته شدن مقدار کافی ازان از قیمتش تنزیل شده اکنون نسخه های آن در مغازه کتاب فروشی در زیر مسافر خانه عسکری بایزید. و در افسرای قرب پل طولومه در دکان تنبا کوفروش و در دکانهای جلیل افندی در چنبرک طاش و حسن افندی در یاچه قیوسی جلدی از قرار بیست غروش رایج فروش میشود.

مطبعه اداره خانه مخصوصه است

کتابخانه برای درج شده و طبع شود

کتابخانه که اجرت است از جانب

این کازت از

اختر

زمان حصول اعتدال

شب و روز. یعنی هفت

افروز بول برج حمل

در نزد ملت ایران بنسبت

فیروز که طبیعت را در

بزرگ ملتی قرار داده و آن

روشن و سرور داشت

و تهیت کند و بعضی

دارند که همه از زمان

جهت و ماخذی هستند

شش روز بوده است

امکنه و ملاحظه است

بسی می شود که در میان

چون اختر بزبان شیرین

و رعایت رسم و احترام

می دانست اینست که

احتراماً لمعید لازم

کاکان منع خواهد

ریاست روحا

در میان ملتها و جمعیتهای

را قبول کرده اند.

و احترامات ایشانرا

و هر ملت و گروهی بسبب

و باصطلاحاتی که دارند

و بالقاب و عنوانهای

دارند.

کار این رؤسای روح

کدام است؟ واضح است

اینست که معالم دین و

و عبادات و شرایع

بماورد و آنها را بنسبت

دعوت کنند. و به

و از کارهای ناشایست و

وظایف حکومت جمعی